

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
број: 001110595 2026 14840 007 000 000 001
Датум: 30. април 2026. године
Београд
Немањина 22 – 26

МИНИСТАРСТВО ТУРИЗМА И ОМЛАДИНЕ

БЕОГРАД
Омладинских бригада 1

У вези са вашим дописом број: 5159862 2025 13450 008 002 017 001 01 014 од 30. марта 2026. године којим сте нам доставили, захтев за давање мишљења на Извештај о стратешкој процени утицаја Стратегије развоја туризма за период од 2026. до 2030. године, на животну средину (у даљем тексту: Извештај о СПУ), са становишта делокруга Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде обавештавамо вас о следећем:

Указујемо да су Предлог стратегије развоја туризма за период од 2026. до 2030. године (у даљем тексту: Предлог стратегије) и Извештај о СПУ, анализирани заједно, имајући у виду да су оба документа у поступку добијања мишљења, те да су могуће измене оба документа.

Одредбама члана 61а Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС” бр. 62/06, 65/08 - др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 др. закон) и Уредбе о условима и поступку за давање пољопривредног земљишта у државној својини на коришћење у непољопривредне сврхе („Службени гласник РС”, број 99/22), прописани су услови, начин и поступак за давање на коришћење у непољопривредне сврхе, као и критеријуми за утврђивање висине накнаде за давање пољопривредног земљишта у државној својини на коришћење у непољопривредне сврхе, док се у Предлогу стратегије не помиње поступак, начин коришћења и заштита пољопривредног земљишта у власништву Републике Србије и у складу са тим право на располагање истим, а што се односи на постављање објеката друге инфраструктуре у функцији подстицања примене технологија и дигиталних алата за ефикасно праћење, процену и управљање утицајима туризма на животну средину са могућим негативним последицама односно удесима.

Указујемо да Уредба о условима и поступку за давање пољопривредног земљишта у државној својини на коришћење у непољопривредне сврхе прописује да предмет коришћења пољопривредног земљишта у државној својини за непољопривредне сврхе може бити необрадиво државно пољопривредно земљиште

(пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре), односно обрадиво државно пољопривредно земљиште (њиве, ливаде, вртови, воћњаци и виногради) шесте, седме и осме катастарске класе.

Чланом 15. Закона о пољопривредном земљишту прописано је да се пољопривредно земљиште користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним звим законом.

Чланом 22. Закона о пољопривредном земљишту прописана је забрана коришћења обрадивог пољопривредног земљишта прве, друге, треће, четврте и пете катастарске класе у непољопривредне сврхе.

Такође, имајући у виду опште и посебне циљеве стратешке процене утицаја Предлога стратегије који су сврстани у девет области (ваздух и климатске промене, воде, земљиште, природна и биолошка разноврсност и одрживо коришћење природних ресурса, културно наслеђе, отпад, бука, привредни и друштвени потенцијали и активности од значаја за животну средину, технолошки и дигитални аспекти у функцији заштите животне средине и одрживог управљања туризмом) указујемо и на значај рекултивације постојећих, односно будућих деградираних површина земљишта, које су по критеријумима заштите пољопривредног земљишта и животне средине девастиране, које морају, на основу поступка рекултивације, да се преведу бар до нивоа који би се могао третирати као еколошки уређен систем, мада Закон о пољопривредном земљишту обавезује кориснике да врате пољопривредно земљиште у производну функцију.

При планираном искоришћавању пољопривредног земљишта, овде у функцији туризма, од запослених у туристичкој привреди, јединица локалних самоуправа и становништва се захтева примена нових технологија и других начина привређивања, којима би се првенствено умањила деградација земљишта (нпр. правилно управљање отпадом) како би се смањило ширење и емисија загађујућих материја у пољопривредно земљиште и животну средину.

Као и раније, наглашавамо да је потребно смањити трајни губитак земљишта на што је могуће мању меру.

Мада су губици земљишта неминовност и последица развоја земље, треба тежити да се трајни губитак земљишта усклади са стварним потребама друштва, а да се заштита и коришћење земљишта регулише у складу са Законом о пољопривредном земљишту и другим прописима из области заштите земљишта. За коришћење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, урбанизацију и развој инфраструктуре, туризам и др. пре свега треба користити земљишта ниже бонитетске класе, а приоритети треба да буду усмерени бар на ниво неутралне деградације земљишта и предност треба дати „*brownfield*” инвестицијама.

Одредбом члана 10. Закона о заштити земљишта („Службени гласник РС”, бр. 112/15) прописано је да се земљиште користи према намени одређеној у планским документима. Када се планским документом мења намена земљишта, орган надлежан за доношење планског документа дужан је да у поступку одлучивања поседује сагласност Министарства. Сагласност из става 2. овог члана Министарство даје на захтев надлежног органа, по прибављеном мишљењу стручних и научних организација о постојећем фактичком стању земљишта и процени могућности промене намене земљишта, а на основу података из информационог система за земљиште.

Чланом 10. став 1. Закона о јавној својини („Службени гласник РС” бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 - др. закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20) прописано је да су добра од општег интереса у јавној својини, у смислу овог закона, ствари које су законом одређене као добра од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме и

шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и др), због чега уживају посебну заштиту.

У тексту Предлога стратегије, глава 2 Преглед и анализа постојећег стања, у табели 1. Закони релевантни за туристички сектор, неопходно је навести и Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон).

- на страни 41. Предлога стратегије, уместо текста: „Упркос богатим природним ресурсима и дугој традицији пољопривреде и великог броја сеоских домаћинстава и малих газдинстава која имају потенцијал да постану агротуристичке целине диверзификујући своју делатност, агротуризам у Србији још увек није довољно развијен, а недостаје системска подршка, стандардизација и промоција те се углавном своди на појединачне иницијативе, присутне за сада углавном у оквиру органске производње.” предлажемо следећи текст: „Упркос богатим природним ресурсима и дугој традицији пољопривреде, и великог броја сеоских домаћинстава и малих газдинстава која имају потенцијал да постану агротуристичке целине диверзификујући своју делатност, агротуризам у Републици Србији још увек није довољно развијен. У оквиру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у претходном периоду постојале су мере подршке усмерене на финансирање руралног туризма, али расположива финансијска средства у буџету нису била континуирана сваке године због чега су се мере подршке спроводиле повремено”.

У тексту Извештаја о СПУ, неопходно је извршити следеће измене и допуне:

- у пододељку 1.1.5 „Однос према другим стратешким и документима јавних политика”, табела 1. Закони релевантни за туристички сектор, потребно је навести и Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон);

- у пододељку 1.2.3. „Стање квалитета вода”, (страница 26) обрисати реченицу која гласи: „Постојеће стање квалитета вода у Србији још увек је на незадовољавајућем нивоу.”;

- додати План управљања водама на територији Републике Србије до 2027. године („Службени гласник РС”, број 33/23);

- у ставу 5. (на страни 28), кориговати део реченице тако да гласи: „Прекомерна количина нутријената која из урбаних подручја, индустрије и пољопривредних области може проузроковати загађење подземних вода, што може изазвати негативан утицај на коришћење вода за људску потрошњу и друге сврхе”;

- кориговати део реченице тако да гласи: „Повећана потрошња воде и количина отпадних вода из смештајних и угоститељских објеката, уколико нису адекватно пречишћене, доприносе загађењу земљишта и погоршању квалитета подземних вода, што негативно утиче на њихово коришћење за људску потрошњу и друге намене.”;

- став 7. (на страни 28), речи: „Само 26 градова и општина имају у функцији постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода (уз два у реконструкцији и пет у пробном раду), од којих мали број ради по пројектним критеријумима, док остала раде са ефикасношћу далеко испод пројектоване.”, заменити речима, тако да гласе: „Подаци говоре да у Србији постоји 42 постројења за пречишћавање отпадних вода, при чему се од 290 милиона m³ отпадних вода испуштених у јавну канализацију до различитих степена пречишћава свега око 23%

прикупљене отпадне воде (2% примарно и 21% секундарно пречишћавање). У примарно пречишћавање није урачуната вода протекла само кроз решетке на улици или изливима.” Основ је документ „Извештаја о обављању комуналних делатности на територији Републике Србије у 2024. години који је усвојен од стране Владе Републике Србије;

- у ставу 8. (на страни 28) речи: „Јавне водоводе” заменити речима: „јавну канализацију”, а реч: „незадовољавајућем” заменити речју: „задовољавајућем”;

- у одељку 3.5 „Опис мера за спречавање и смањење негативних и повећање позитивних утицаја на животну средину” (на страни 88), у делу „Опште мере заштите”, изменити алинеју прву тако да гласи: „Строго поштовање законске регулативе кроз доследну примену Закона о заштити природе, Закона о заштити животне средине и Закона о водама у свим фазама планирања туристичке инфраструктуре.”;

- у одељку 5.2 „Индикатори за праћење стања животне средине”, (страна 96), став 6, потребно је речи: „Основни документ за праћење квалитета вода је Годишњи програм праћења стања вода, на основу чл. 108. и 109. Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18), утврђује се владином уредбом на почетку календарске године за ту годину.”, заменити речима: „Основни документ за праћење квалитета вода је Годишњи програм мониторинга статуса вода, на основу чл. 108. и 109. Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон), који се утврђује се уредбом Владе на почетку календарске године за ту годину.”;

- у ставу 7. (на страни 96), потребно је речи: „За мониторинг подземних вода се примењује, такође, наведени Годишњи програм праћења стања вода а мониторинг обухвата нивое и контролу хемијског и квантитативног статуса.”, заменити речима: „За мониторинг подземних вода се примењује, такође, наведени Годишњи програм мониторинга статуса вода, а мониторинг обухвата контролу хемијског и квантитативног статуса.”;

- у одељку 5.3 „Права и обавезе надлежних органа” (страна 97), потребно је додати нови став, тако да гласи: „Ради обезбеђења података потребних за управљање водама, односно заштиту вода, у складу са чл. 131. и 132. Закона о водама, јавна водопривредна предузећа воде регистар загађивача.”.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Желко Радошевић
Желко Радошевић
по овлашћењу министра
број: 002189771 2025
од 16. маја 2025. године